

Załącznik
do Uchwały Nr 4.21.2020
Zarządu Powiatu Wrocławskiego
z dnia 25.03.2020

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI

ZAKTUALIZOWANEJ WERSJI „STRATEGII ROZWOJU POWIATU WROCŁAWSKIEGO DO 2020 ROKU”

za 2019 r.

Wrocław, marzec 2020 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
1.1 Podstawy prawne, przedmiot i cel opracowania.....	3
1.2 Skład osobowy Zespołu przygotowującego Sprawozdanie.....	5
2. Powiat Wrocławski w latach 2016-2019	6
2.1 Charakterystyka społeczno-gospodarcza.....	6
2.2 Zadania Powiatu.....	8
2.3 Finanse Powiatu.....	11
3. Ewaluacja działań strategicznych w roku 2019.....	13
3.1 Obszar strategiczny Środowisko.....	13
3.2 Obszar strategiczny Gospodarka.....	14
3.3 Obszar strategiczny Komunikacja i infrastruktura drogowa.....	17
3.4 Obszar strategiczny Społeczeństwo.....	18
3.5 Obszar strategiczny Administracja i Zarządzanie.....	21
4. Wnioski i rekomendacje.....	22
5. Załącznik - Syntetyczna ocena działań strategicznych (zestawienie tabelaryczne).....	25

1. Wprowadzenie

1.1 Podstawy prawne, przedmiot i cel opracowania

Najważniejszym, obecnie obowiązującym dokumentem Powiatu Wrocławskiego w zakresie planowania strategicznego jest „**Strategia Rozwoju Powiatu Wrocławskiego do 2020 r.**”, przyjęta przez Radę Powiatu Wrocławskiego Uchwałą nr XIII/87/16 w dniu 12 września 2016 r. Dokument powstał w wyniku procesu aktualizacji „*Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego na lata 2012 – 2020*”, opracowanej w ramach projektu pt. „Decydujmy Razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych”, współfinansowanego ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Zgodnie z zapisami „Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego do 2020 r.”, ewaluacja działań ujętych w ww. dokumencie odbywa się trójfazowo:

- 1) Ocena wstępna – ex-ante – została przeprowadzana przed opracowaniem Strategii,
- 2) Ocena pośrednia – interim – przeprowadzana jest w 2 formach: rocznej i czteroletniej, odpowiadającej kadencjom przypadającym na okres obowiązywania Strategii (w 2018 r. został opracowany raport zbiorczy z realizacji Strategii w latach 2012-2018 (raport obejmujący 2 kadencje)),
- 3) Ocena końcowa – ex-post – przeprowadzana jest w ostatnim roku obowiązywania Strategii (2020r.) – jej przygotowanie planuje się na 3-4 kwartał 2020 r.

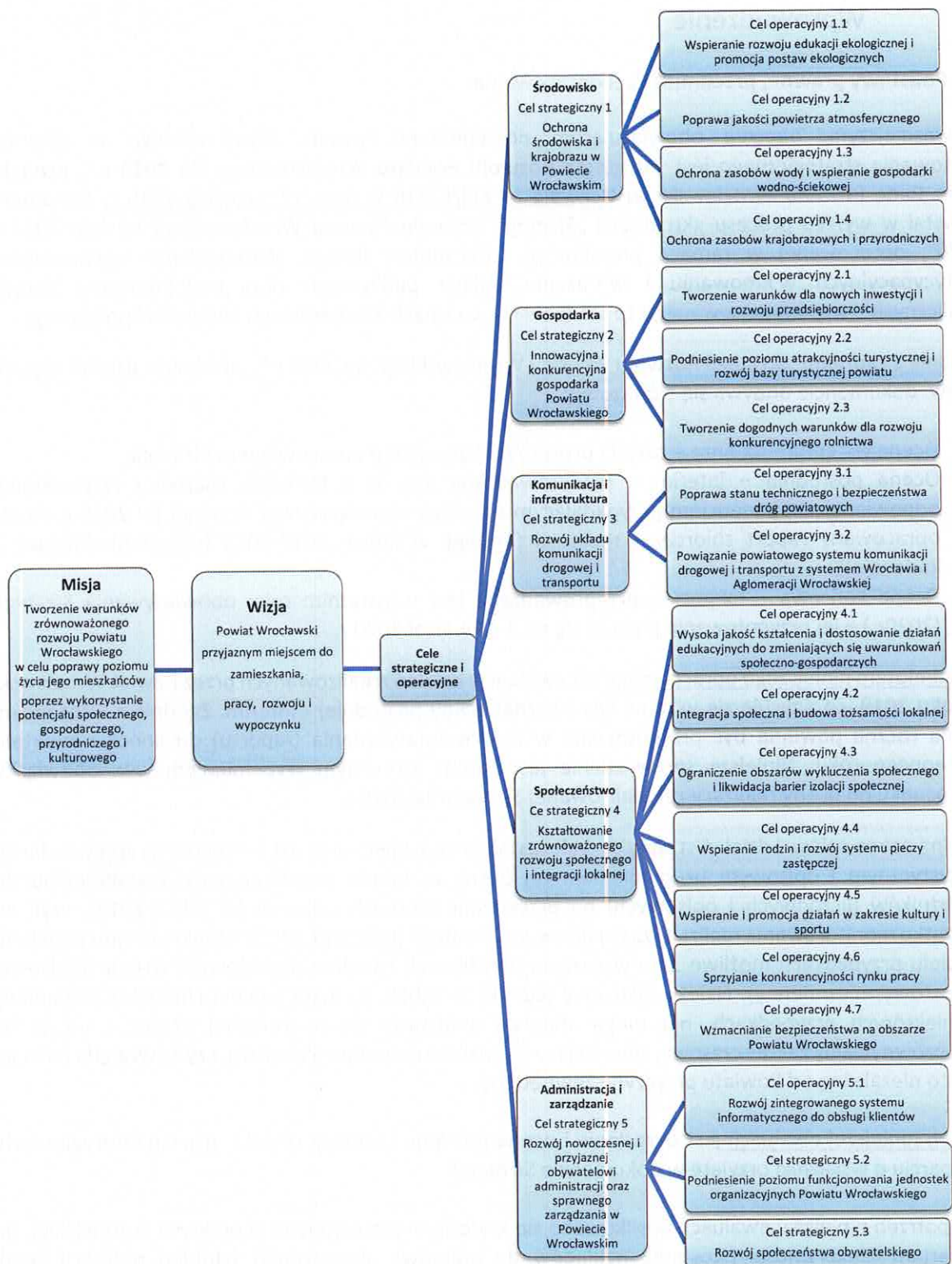
Przedmiotem niniejszego opracowania jest ewaluacja działań zrealizowanych przez Powiat Wrocławski **w roku 2019**, co wpisuje się w ramy tzw. rocznej oceny pośredniej - interim. Zgodnie z założeniami ocena roczna powinna być przygotowana w formie sprawozdania (raportu) do końca I kwartału następnego roku. Niniejsze sprawozdanie jest zatem formalnym wypełnieniem ww. obowiązku w stosunku do oceny realizacji zaktualizowanej *Strategii* za 2019 r.

Ogólna ocena celów i działań strategicznych została przedstawiona w pkt 3 niniejszego sprawozdania. Statystycznym i opisowym uzupełnieniem tej oceny są tabele przedstawiające kształtowanie się wskaźników (liczbowych i opisowych) na przestrzeni ostatnich czterech lat (2016-2019), czyli od początku monitorowania realizacji zaktualizowanej Strategii (załącznik, pkt 5). Dzięki takiemu podejściu w wielu przypadkach możliwe było wskazanie określonych trendów rozwojowych (trend spadkowy, wzrostowy, niezmienny). Należy zaznaczyć jednak, że tabele te mają jedynie charakter poglądowy i w niektórych przypadkach, nie mogą stanowić podstawy do miarodajnej oceny, z uwagi na nieporównywalny zakres czasowy, zmieniający się zakres kompetencji Powiatu, czy ze względu na inną, często niezależną od Powiatu przyczynę zewnętrzną.

Celem niniejszej ewaluacji jest określenie i ocena poziomu realizacji celów i działań strategicznych, w oparciu o wskaźniki przyjęte w dokumencie *Strategii*.

Dla potrzeb niniejszej ewaluacji posłużono się kryteriami stosowanymi w praktyce europejskiej, tj.: kryterium efektywności (stosunek nakładów do efektów), skuteczności (stopień realizacji celu), trwałości (długookresowość i cykliczność działań), użyteczności (główni beneficjenci) i trafności (odwołanie do zadań powiatu, ustaw, przepisów, itp.).

Dla zobrazowania pełnego stopnia realizacji *Strategii* w 2019 r. w niniejszym sprawozdaniu monitoringowi i ocenie poddano wszystkie cele strategiczne (5), operacyjne (19), działania (57) i wskaźniki ujęte w dokumencie, wskazując każdorazowo podmiot odpowiedzialny za ich realizację.

Schemat nr 1 – Misja i wizja Powiatu Wrocławskiego oraz cele strategiczne i operacyjne zawarte w zaktualizowanej wersji „Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego do 2020 roku”

1.2 Skład osobowy Zespołu opracowującego sprawozdanie

W pracach nad przygotowaniem niniejszego sprawozdania uczestniczyli członkowie Zespołu zadaniowego ds. strategii rozwoju powiatu wrocławskiego (powołanego Zarządzeniem Starosty Powiatu Wrocławskiego nr 4/2016 z dnia 21.01.2016 r., zmienionego Zarządzeniem Nr 9/18 z dnia 5.02.2018 r.), przedstawiciele wydziałów merytorycznych Starostwa Powiatowego we Wrocławiu oraz jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego.

CZŁONKOWIE ZESPOŁU ZADANIOWEGO DS. STRATEGII ROZWOJU POWIATU WROCŁAWSKIEGO uczestniczący w pracach nad Sprawozdaniem	
Elżbieta Monieta	Dyrektor Wydziału Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju (przewodnicząca Zespołu) – Starostwo Powiatowe we Wrocławiu (SP)
Joanna Brodowska	Główny Specjalista w Wydziale Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju (2019 r.), od 1.02.2020 r. - Zastępca Dyrektora Wydziału Organizacyjno-Prawnego (SP) (sekretarz Zespołu)
Beata Kopff-Żurawska	Dyrektor Wydziału Architektury i Budownictwa (SP)
Anna Krzywiecka	Główny Specjalista w Wydziale Ochrony Środowiska (SP)
Marek Pajor	Kierownik Referatu ds. administracyjno-gospodarczych w Wydziale Dróg i Transportu (SP)
Józef Kmonk	Kierownik Zespołu ds. Zarządzania Kryzysowego (SP)
Maciej Tobjasz	Zastępca Dyrektora Powiatowego Zakładu Katastralnego we Wrocławiu
Magdalena Kuźnicka	Zastępca Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
Aleksandra Podgórska	Inspektor w Wydziale Promocji i Wsparcia Społecznego (SP)
Marta Pietruszewska	Inspektor w Wydziale Edukacji, Kultury i Sportu (SP)
Joanna Szkriba-Koreń	Główny Specjalista w Wydziale Organizacyjno-Prawnym (SP)
Agata Gwara	Starszy Inspektor w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
POZOSTAŁE OSOBY uczestniczące w pracach nad Sprawozdaniem	
Maciej Saldacz	Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu
Piotr Rudziński	Inspektor w Zespole ds. Informatyki i Ochrony Informacji Niejawnych (SP)
Małgorzata Przybylska	Inspektor w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami (SP)
Wojciech Wilk	Inspektor w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami (SP)
Karolina Mielczarek	Inspektor Biura Powiatowego Rzecznika Konsumentów (SP)
Hubert Kurdziel	Dyrektor Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie
Aleksandra Jabłońska	Zastępca Dyrektora Powiatowego Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich
Bogusław Jakowczyk	Kierownik Powiatowego Środowiskowego Domu Pomocy Samopomocy w Kątach Wrocławskiego

Przedstawiciele ww. komórek/jednostek opracowali w formie tabelarycznej informacje niezbędne do przygotowania sprawozdania z obszarów będących w zakresie ich kompetencji. Na podstawie częściowych materiałów Joanna Brodowska, Sekretarz Zespołu zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego, przygotowała opracowanie zbiorcze, w formie niniejszego sprawozdania.

2. Powiat Wrocławski w latach 2016-2019

2.1 Charakterystyka społeczno-gospodarcza

Powiat wrocławski położony jest w środkowo-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Wrocławia. Graniczy z powiatami ziemskimi: dzierżoniowskim, oleśnickim, oławskim, strzelińskim, średzkim, świdnickim i trzebnickim. Powiat obejmuje trzy gminy miejsko-wiejskie: Kąty Wrocławskie, Sobótka i Siechnice oraz 6 gmin wiejskich: Czernica, Długołęka, Jordanów Śląski, Kobierzyce, Mietków i Żórawina. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego składa się na nie łącznie **219 sołectw i 231 miejscowości** (w tym 3 miasta: Kąty Wrocławskie, Siechnice i Sobótka). Powiat wrocławski zajmuje powierzchnię **1118 km²** i jest trzecim co do wielkości powiatem w województwie.

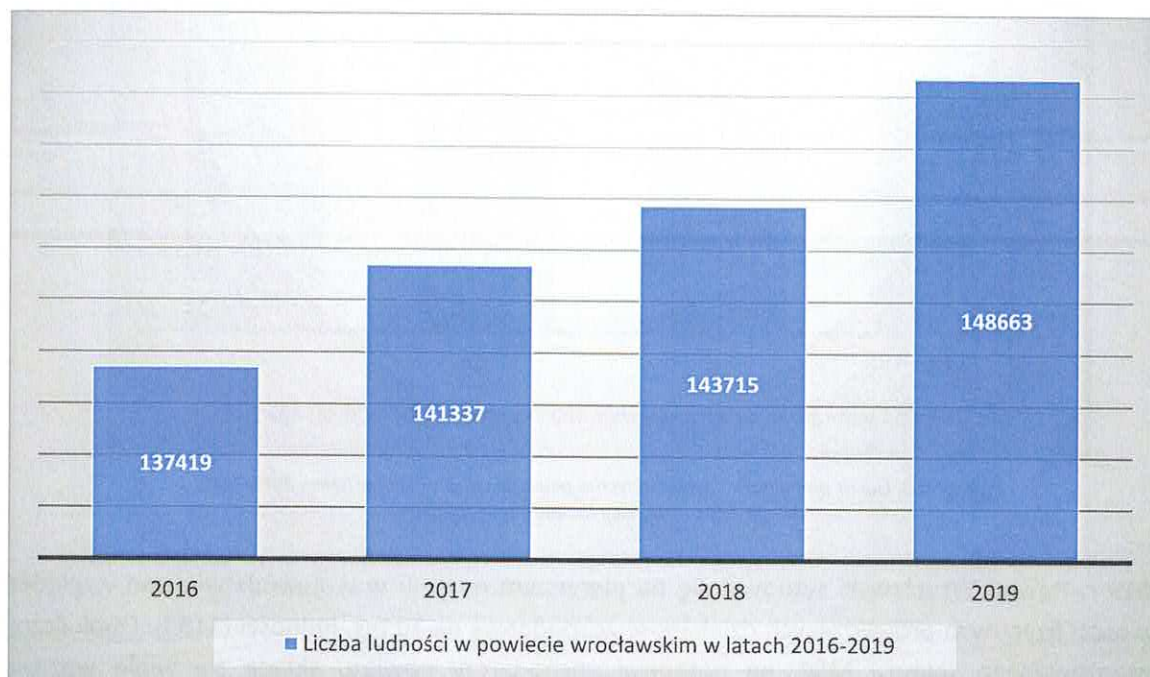

Rysunek nr 1. Mapa Powiatu Wrocławskiego

Powierzchnia	1118 km ²
Liczba mieszkańców	148 663 (stan na 30.06.2019 r.)
Stopa bezrobocia	1,6 % (stan na koniec grudnia 2019 r.)
Liczba podmiotów gospodarczych	22 320 (stan na koniec sierpnia 2019 r.)
Dochody Powiatu	158 407 449 (wykonanie na 31.12.2019 r.)

Tabela nr 1. Podstawowe dane dla powiatu wrocławskiego w 2019 r.;
źródło: Starostwo Powiatowe we Wrocławiu oraz Dane Głównego Urzędu Statystycznego

Obszar powiatu wrocławskiego charakteryzuje się **wyższą dynamiką demograficzną**, w stosunku do przeciętnej odnoszącej się do całego województwa dolnośląskiego oraz do średniej całego kraju. Na koniec czerwca 2019 roku powiat wrocławski jako miejsce zameldowania deklarowało **148 663 osób**. W stosunku do 2016 roku (pierwszy rok monitorowania realizacji zaktualizowanej Strategii) oznacza to wzrost liczby ludności o ponad 11 tysięcy mieszkańców w okresie niespełna 4 lat.

Wykres nr 1. Liczba ludności w powiecie wrocławskim w latach 2016-2019;
źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego w ramach Banku Danych Lokalnych.

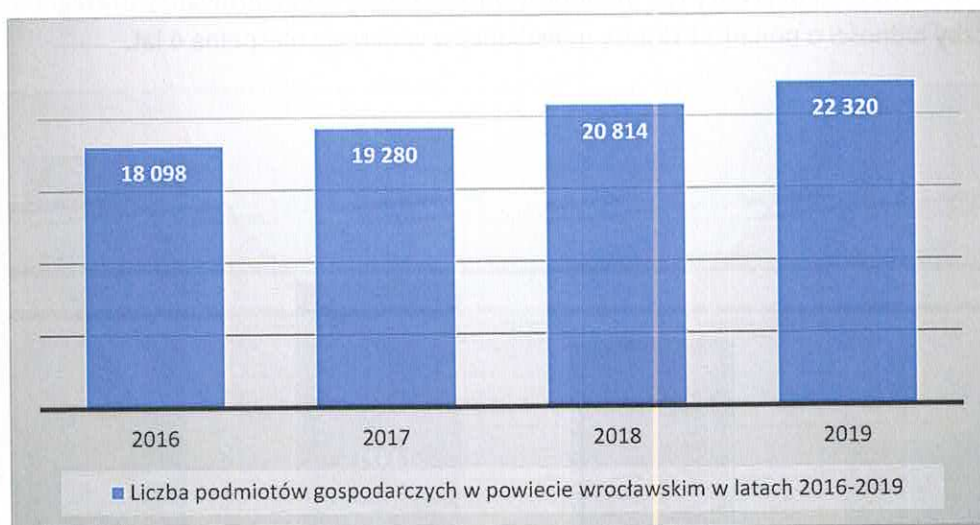
Czynnikami wpływającym na procesy demograficzne w powiecie wrocławskim jest przede wszystkim przyrost naturalny oraz migracje ludności. Podstawowy wpływ na migrację ma przenoszenie się mieszkańców Wrocławia na tereny podmiejskie. Według prognozy demograficznej Głównego Urzędu Statystycznego, ludność powiatu będzie sukcesywnie wrosła - zakłada się, że w 2030 r. osiągnie ona liczbę ponad 170 tys. osób, w 2045 r. przekroczy ona liczbę 200 tys. osób, natomiast w 2050 r. osiągnie liczbę 211 077 (źródło GUS: *Prognoza dla powiatów i miast na prawach powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050*).

W roku 2019 powiat wrocławski zanotował w dalszym ciągu **spadek bezrobocia**. Z wartości 2,7 % w 2016 r. stopa bezrobocia spadła w 2019 r. do **1,6 %** (stan na grudzień 2019 r.), co sytuuje powiat wrocławski na pierwszym miejscu w grupie powiatów ziemskich o najniższej stopie bezrobocia w województwie dolnośląskim w tym okresie.

Wykres nr 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie wrocławskim w latach 2016-2019; źródło: dane Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy i Głównego Urzędu Statystycznego.

W powiecie wrocławskim systematycznie **przybywa również nowych przedsiębiorców**. W ciągu ostatnich niespełna 4 lat liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o ponad 4 tys. podmiotów, osiągając w 2019 r. (koniec sierpnia 2019 r.) liczbę **22 320**.

Wykres nr 3. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie wrocławskim w latach 2016-2019;
źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2019 r. Powiat Wrocławski sytuował się na pierwszym miejscu w województwie pod względem liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności (1183). Obok licznie reprezentowanego sektora MŚP, na potencjał gospodarczy powiatu składa się wiele ważnych inwestycji, jakie w ostatnim czasie zostały zrealizowane na tym obszarze. Znakomite warunki do inwestowania znalazły tutaj wielkie koncerny o światowej renomie, wśród nich **firmy produkcyjne**, m.in.: grupa LG, Bosch, Cargill, Mondelez Polska Production, Buderus, Tibnor, Parker Hanifin, Leoni Kabel, **firmy handlowe**: m.in.: Selgros, Tesco, Castorama, Media Markt, Leroy Merlin, Ikea, Auchan, Obi, Electro Word, Jula, **firmy samochodowe** m.in.: Scania, Volvo oraz **firmy logistyczne** m.in.: ProLogis, Parkridge, Tiner. W ostatnich latach na terenie Powiatu Wrocławskiego swoje inwestycje uruchomiły kolejne, liczące się na rynku firmy: Amazon, Nestlé PURINA PetCare, Panattoni, Goodman.

2.2 Zadania Powiatu

Zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 511, poz. 1571, poz. 1815) **organami Powiatu** są Rada – organ stanowiący i kontrolny oraz Zarząd Powiatu – organ wykonawczy. Zarząd Powiatu wykonuje zadania powiatu przy pomocy starostwa powiatowego oraz jednostek organizacyjnych powiatu (15 jednostek wg stanu na dzień 30.10.2019 r.). **Zgodnie z ww. ustawą do zakresu działania samorządu powiatowego** należą m.in. zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, przedstawione w poniższej tabeli:

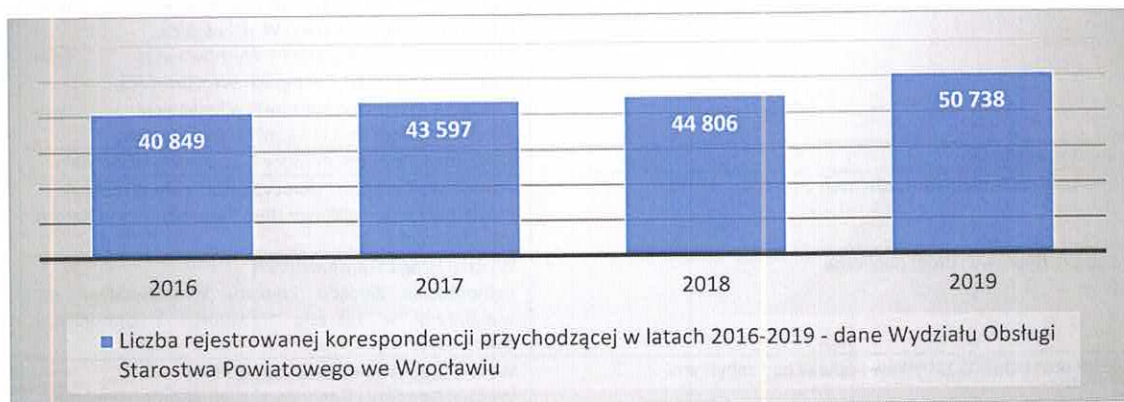
Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny i/lub nadzorujący
1	Edukacja publiczna	Nadзор: Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Starostwo Powiatowe we Wrocławiu (SP); Jednostki nadzorowane: Powiatowy Zespół Szkół Nr 1 w Krzyżowicach, Powiatowy Zespół Szkół Nr 3 w Sobótce, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Sobótce, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kątach Wrocławskich, Zespół Szkół Specjalnych im. Św. Ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Wierzbicach, Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno - Pedagogicznych we Wrocławiu
2	Promocja i ochrona zdrowia	Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego (SP), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
3	Pomoc społeczna	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
4	Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu interwencyjnego w Kątach Wrocławskich, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 1 w Kątach Wrocławskich, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Socjalizacyjnego Nr 2 w Kątach Wrocławskich
5	Polityka prorodzinna	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
6	Wspieranie osób niepełnosprawnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich
7	Transport zbiorowy i drogi publiczne	Wydział Dróg i Transportu (SP) Pełnomocnik Zarządu Powiatu Wrocławskiego ds. współpracy w zakresie transportu i komunikacji zbiorowej (SP)
8	Kultura oraz ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu (SP) Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami (SP) Wydział Zarządzania Kryzysowego (SP)
9	Kultura fizyczna i turystyka	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu (SP); Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego (SP) Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie
10	Geodezja, kartografia i kataster	Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami (SP) Powiatowy Zakład Katastralny we Wrocławiu
11	Gospodarka nieruchomościami	Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami (SP)
12	Administracja architektoniczno-budowlana	Wydział Architektury i Budownictwa (SP)
13	Gospodarka wodna	Wydział Ochrony Środowiska (SP)
14	Ochrona środowiska i przyrody	Wydział Ochrony Środowiska (SP)
15	Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo śródlądowe	Wydział Ochrony Środowiska (SP) Wydział Obsługi (SP)
16	Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli	Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego (SP)
17	Ochrona przeciwpowodziowa, w tym wyposażenie i utrzymanie powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowa i zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska	Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego (SP)
18	Przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy	Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu
19	Ochrona praw konsumenta	Powiatowy Rzecznik Konsumentów
20	Utrzymanie powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych	Wydział Organizacyjno-Prawny (SP) Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami (SP)
21	Obronność	Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego (SP)
22	Promocja powiatu	Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego (SP),
23	Współpraca i działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego (SP) Wydział Edukacji, Kultury i Sportu (SP) Wydział Ochrony Środowiska (SP) Wydział Organizacyjno-Prawny (SP) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu
24	Działalność w zakresie telekomunikacji	Wydział Architektury i Budownictwa (SP) Wydział Dróg i Transportu (SP)

Tabela nr 2. Zadania Powiatu i podmioty odpowiedzialne za ich realizację w 2019 r.

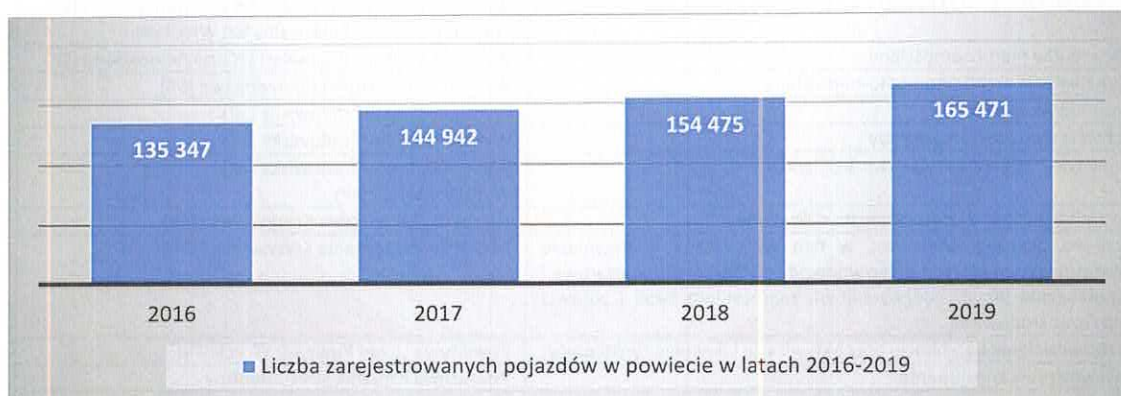
W Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego do 2020 r. dla większości zadań Powiatu Wrocławskiego określono cele strategiczne i operacyjne, realizowane przy pomocy konkretnych działań. Należą do nich zarówno działania o charakterze prorozwojowym jak i administracyjnym.

Działalność administracyjna Powiatu podlega bezpośredniej ocenie klientów korzystających z usług Powiatu i tak jak w przypadku Starostwa - stanowi przedmiot corocznych badań ankietowych. Z punktu widzenia obywatela ważne są decyzje i dokumenty, których wydawanie należy do kompetencji administracji powiatowej. Mowa m.in. o obszarze komunikacji (np. prawa jazdy, rejestracja pojazdów), czy budownictwa (np. pozwolenia na budowę), gdzie tego typu dokumentów wydawanych jest najwięcej.

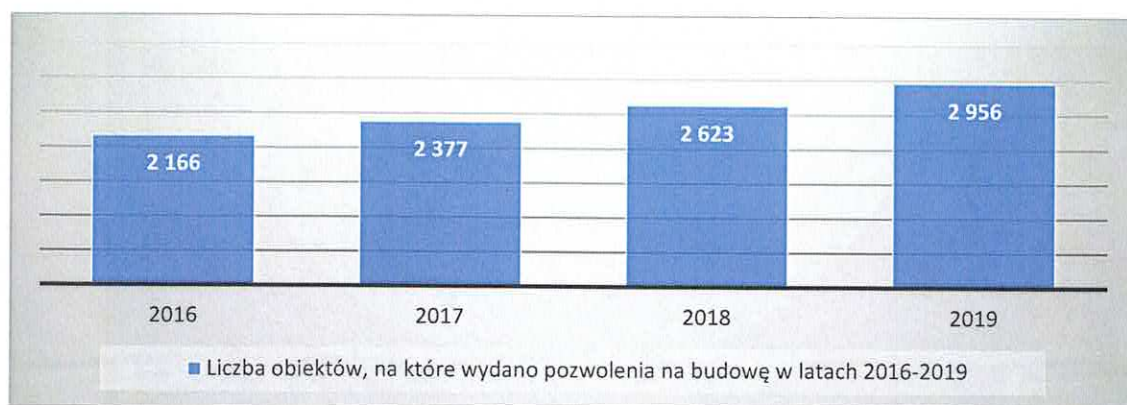
W ostatnich latach w większości ww. obszarów działań administracyjnych Powiatu obserwuje się tendencje wzrostowe w zakresie liczby prowadzonych spraw, wydawanych pozwoleń i decyzji. Zjawisko to należy tłumaczyć m.in. dynamiką zmian gospodarczych i demograficznych w powiecie.

Wykres nr 4. Liczba rejestrowanej korespondencji przychodzącej w latach 2016-2019; źródło: Wydział Obsługi (SP)

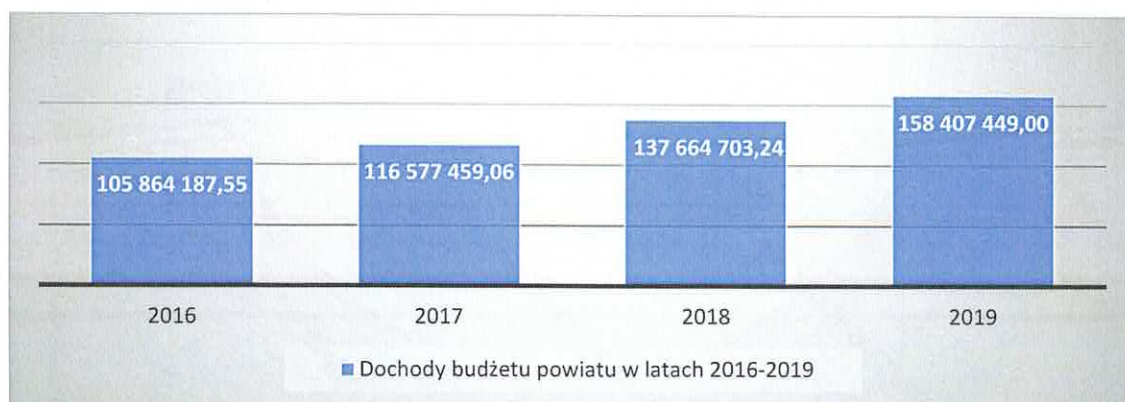
Wykres nr 5. Liczba zarejestrowanych pojazdów w powiecie w latach 2016-2019; źródło: Wydział Komunikacji (SP)

Wykres nr 6. Liczba obiektów, na które wydano pozwolenia na budowę w latach 2016-2019;
źródło: Wydział Architektury i Budownictwa (SP)

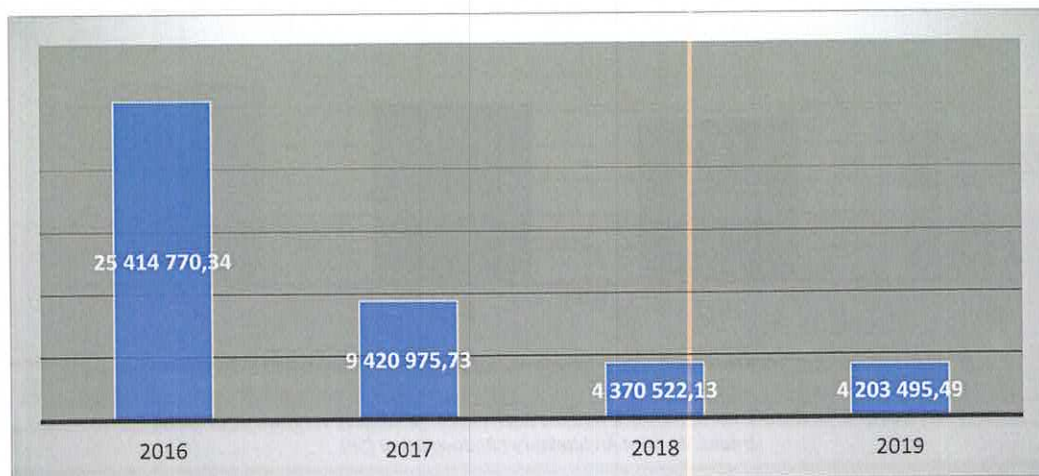
2.3 Finanse Powiatu

Na realizację swoich zadań Powiat Wrocławski dysponował w 2019 r. dochodami w wysokości **158 407 449 zł**. W stosunku do roku 2016 (ponad 105 mln zł) oznacza to **wzrost dochodów budżetu o ponad 52 mln zł w ciągu 4 ostatnich lat**.

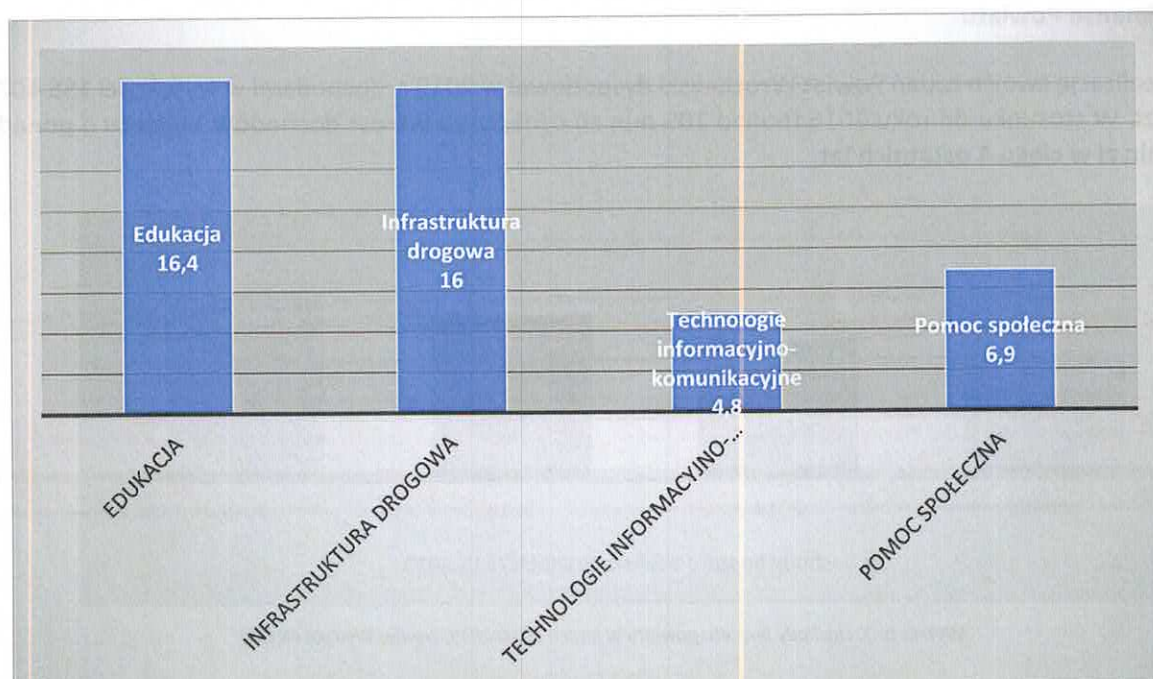

Wykres nr 7. Dochody budżetu powiatu w latach 2016-2019; źródło: Wydział FK (SP)

Warto podkreślić, że dzięki dofinansowaniu przyznanemu w latach 2016-2019, budżet Powiatu Wrocławskiego zasilił ponad **36 mln zł z Unii Europejskiej** (informacja wg stanu na 31.12.2019 r. w odniesieniu do projektów, na które podpisano umowy o dofinansowanie do 2019 r.). Pozyskane środki pozwoliły lub pozwolą zrealizować aż **22 projekty** wpisujących się we wszystkie obszary strategiczne ujęte w dokumencie Strategii.

Wykres nr 8. Wartość (w zł) dofinansowania ze środków UE dla projektów Powiatu Wrocławskiego wybranych do dofinansowania w latach 2016-2019 (stan na dany rok, na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie)

Wykres nr 9. Wartość ogólna dla Powiatu (w mln zł) projektów realizowanych przez Powiat Wrocławski ze środków UE w latach 2016-2019 według obszarów tematycznych (stan na 31.12.2019 r. w odniesieniu do projektów, na które podpisano umowy o dofinansowanie)

Dynamika zmian gospodarczych, a także trendy demograficzne w powiecie wrocławskim, stawiają przed władzami powiatu i gmin szereg wyzwań społecznych, gospodarczych, edukacyjnych czy infrastrukturalnych. Większość z nich ma swoje odzwierciedlenie w dokumencie *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego do 2020 r.* w postaci konkretnych celów strategicznych i operacyjnych oraz działań realizowanych w ramach ustawowych zadań powiatu.

3. Ewaluacja zadań i działań strategicznych w roku 2019

3.1 Obszar strategiczny ŚRODOWISKO

❖ Zakres badanego obszaru, podmioty odpowiedzialne

W obszarze ŚRODOWISKO założono cel strategiczny pn. „Ochrona środowiska i krajobrazu w Powiecie Wrocławskim”. Podmiotem odpowiedzialnym za działania w tym obszarze był przede wszystkim Wydział Ochrony Środowiska (głównie zadania związane z nadzorem) oraz Wydział Dróg i Transportu (ochrona drzewostanu). W zakresie działań związanych z promocją i edukacją ekologiczną Wydział Ochrony Środowiska wspomagany był przez komórki Starostwa Powiatowego we Wrocławiu: Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego oraz Wydział Edukacji, Kultury i Sportu, a także przez Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie. Zadania związane z ochroną środowiska w zakresie inwestycji realizował ponadto Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami.

❖ Wnioski z oceny zadań strategicznych

Działalność administracyjna Powiatu w obszarze „ŚRODOWISKO” ograniczała się w dużej mierze do działań kontrolnych i nadzorczych, a także wspierania działań innych podmiotów w poszczególnych obszarach, co miało pośredni wpływ na ogólną poprawę stanu środowiska w powiecie wrocławskim.

Pod względem metodologicznym należy przypomnieć, że na mocy Ustawy z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, z dniem 01.01.2018 r. starostowie utracili kompetencje w zakresie udzielania pozwoleń wodnoprawnych, co oznacza, że wskaźnik przypisany do działania 1.3.3 (Działanie związane ze zwiększeniem retencji wód, w tym zatrzymanie spływu wód opadowych z terenów aktywności gospodarczej, usługowej i skoncentrowanej zabudowy mieszkaniowej) w dalszym ciągu nie był mierzalny w 2019 r. w odniesieniu do kompetencji Powiatu.

Obszarem, w którym Powiat wykazywał się dużą skutecznością w badanym okresie, była w dalszym ciągu edukacja ekologiczna. Na podkreślenie w 2019 r. zasługują także inicjatywy związane z organizacją spotkań i konferencji, stanowiące cenny wkład w dyskusję na tematy kluczowe z punktu widzenia ochrony środowiska. Z uwagi na skalę oddziaływania, trwałość, efektywność, użyteczność i innowacyjny charakter przedsięwzięć należy w szczególności wysoko ocenić w badanym okresie w obszarze ŚRODOWISKO następujące działania:

Wspieranie rozwoju edukacji ekologicznej i promocja postaw proekologicznych:

1. Wspieranie i realizacja projektów w zakresie edukacji ekologicznej:

- kontynuacja wspólnie z Dolnośląskim Zespołem Parków Krajobrazowych cyklu warsztatów ekologicznych w Borzygniewie i Myśliborzu oraz konkursów wiedzy o środowisku dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z terenu powiatu: w roku 2019 w projektach udział wzięło łącznie **2 368 osób**. Należy bardzo wysoko ocenić trwałość, użyteczność i efektywność ww. zadań, o czym świadczy wzrost liczby ich beneficjentów a także ich cykliczny charakter,
- wsparcie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe i jednostki organizacyjne powiatu (szkoły) w zakresie edukacji ekologicznej: wysoką efektywność i użyteczność ww. zadań w pełni obrazują wysokie wskaźniki w tym obszarze – łącznie **772 beneficjentów**.

2. Wsparcie i promocja proekologicznych rozwiązań

- organizacja lub współorganizacja spotkań i konferencji poświęconym ważnym tematom z obszaru ochrony środowiska (zanieczyszczenie wód, ochrona zasobów naturalnych, alternatywne źródła energii), z udziałem partnerów instytucjonalnych i społecznych oraz władz Powiatu (w tym miejscu należy docenić w szczególności wkład Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Rady Powiatu Wrocławskiego jako jednego z inicjatorów ww. spotkań).

Gospodarka wodno-ściekowa:

Wspieranie działań w zakresie utrzymania urządzeń melioracji wodnych:

- Przekazanie Gminnym Spółkom Wodnym **350 tys. zł** na bieżące utrzymanie rowów melioracyjnych (wzrost kwoty w stosunku do lat poprzednich).

3.2 Obszar strategiczny GOSPODARKA

❖ Zakres badanego obszaru, podmioty odpowiedzialne:

W obszarze GOSPODARKA założono cel strategiczny pn. „Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Powiatu Wrocławskiego”. W ramach celów strategicznych przewidziano takie działania jak: tworzenie warunków dla nowych inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości, podniesienie poziomu atrakcyjności turystycznej i rozwój bazy turystycznej powiatu oraz tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa. Podmiotami odpowiedzialnymi za działania w tym obszarze był Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie, Powiatowy Zakład Katastralny we Wrocławiu, a także komórki Starostwa Powiatowego we Wrocławiu: Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, Wydział Architektury i Budownictwa, Wydział Dróg i Transportu, Wydział Edukacji, Kultury i Sportu, Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju oraz Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego.

❖ Wnioski z oceny zadań strategicznych:

Rok 2019 to w dalszym ciągu okres bardzo dynamicznego rozwoju gospodarczego powiatu wrocławskiego. Nadal utrzymuje się korzystna sytuacja na rynku pracy. Następuje dalszy **spadek stopy bezrobocia (do 1,6 % na koniec grudnia 2019 r.), wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych (do 22 320 w sierpniu 2019 r.)**.

Pomimo dobrej koniunktury gospodarczej pracodawcy w dalszym ciągu muszą się mierzyć z wieloma problemami, np. z problemem deficytów kadrowych, zwłaszcza wśród pracowników niższego szczebla.

Przełomowym wydarzeniem dla rozwoju wielosektorowego dialogu w obszarze gospodarczym jest powołanie w 2019 r. Powiatowej Rady Biznesu jako organu doradczego Zarządu Powiatu Wrocławskiego.

W obszarze współpracy samorządu powiatowego z biznesem warte odnotowania w 2019 r. są inicjatywy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego, do których zalicza się podpisanie przez Powiat listów intencyjnych dotyczących współpracy dwóch firm z Powiatowym Zespołem Szkół Nr 1 w Krzyżowicach.

Okazją do dialogu na tematy społeczno-gospodarcze w 2019 r. są w dalszym ciągu cykliczne spotkania samorządu z przedsiębiorcami, realizowane w ramach takich wydarzeń jak np. *Forum Kobiet Przedsiębiorczych* (trzecia edycja), czy też spotkania i konferencje organizowane z udziałem firm działających w obszarze środowiska.

Tradycją podczas wydarzeń promocyjnych organizowanych przez Powiat stała się już promocja lokalnych produktów w postaci stoisk wystawienniczych wybranych producentów z terenu powiatu wrocławskiego.

Wśród pozostałych działań Powiatu wspierających lokalnych przedsiębiorców na podkreślenie zasługują także działania usprawniające obsługę inwestorów i przedsiębiorców w powiecie wrocławskim. Mowa m.in. utworzeniu stanowiska informacyjnego w Wydziale Obsługi starostwa w zakresie procedur budowlanych i obsługi inwestora.

Jeżeli chodzi o obszar turystyki - w roku 2019 Powiat w dalszym ciągu angażuje się w działania promocyjne takie jak wydawanie materiałów promocyjnych, udział w imprezach wystawienniczych, powierzenie/wsparcie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe. Ponadto warto podkreślić jest utrzymanie w 2019 r. cyklicznego charakteru przedsięwzięć zainicjowanych w 2018 r. tj. konkursy wiedzy dla uczniów, m.in. z zakresu wiedzy nt. walorów turystycznych powiatu wrocławskiego.

Na szczególną uwagę w 2019 r. zasługują ponadto działania związane z rozwojem oferty Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzyszynie, zarówno w zakresie rozwoju infrastruktury, jak i działań promocyjnych.

W obszarze rolnictwa Powiat kontynuuje swoje działania związane z organizacją 2 konkursów: dożynkowego i kulinarnego, które cieszą się coraz większą popularnością ze strony mieszkańców powiatu wrocławskiego.

Do najważniejszych z punktu widzenia efektywności, użyteczności i trwałości działań zrealizowanych przez Powiat Wrocławski w obszarze GOSPODARKA w roku 2019, należy zaliczyć następujące zadania strategiczne:

Tworzenie warunków dla nowych inwestycji i rozwoju przedsiębiorczości:

1. Sprawna obsługa inwestora:

- utworzenie stanowiska informacyjnego w Wydziale Obsługi starostwa w zakresie procedur budowlanych i obsługi inwestora, którego celem jest dostarczenie kompleksowej informacji w tym obszarze (działanie usprawniające obsługę inwestora pod względem logistycznym i czasowym),
- Rozpoczęcie działań związanych z **modernizacją budynku Starostwa Powiatowego we Wrocławiu** również pod kątem usprawnienia obsługi inwestorów (powołanie w 2019 r. Zespołu ds. opracowania koncepcji modernizacji siedziby Starostwa Powiatowego we Wrocławiu).

2. Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości oraz wspólna promocja gospodarcza jednostek samorządu terytorialnego:

- Powołanie Powiatowej Rady Biznesu jako organu doradczego Zarządu Powiatu Wrocławskiego w procesach decyzyjnych związanych ze sferą gospodarczą,
- Organizacja trzeciej edycji *Forum Kobiet Przedsiębiorczych*, z udziałem aktywnych kobiet z trzeciego sektora i biznesu oraz z otoczenia biznesu (Forum pozwoliło stworzyć platformę do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk m.in. w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej przez kobiety),

- Organizacja spotkań i konferencji z udziałem m.in. firm działających w obszarze ochrony środowiska (spotkania pozwoliły firmom na lepsze poznanie priorytetów publicznych w takich obszarach jak: alternatywne źródła energii, zasoby naturalne),
- Podpisanie przez Powiat listów intencyjnych dotyczących współpracy dwóch firm z Powiatowym Zespołem Szkół Nr 1 w Krzyżowicach w ramach współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego,
- Promocja produktów lokalnych podczas wydarzeń organizowanych przez Powiat Wrocławski jako przejaw gospodarczego patriotyzmu lokalnego.

Podniesienie poziomu atrakcyjności turystycznej i rozwój bazy turystycznej powiatu:

1. Podniesienie poziomu atrakcyjności oferty Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie:

- Rozwój infrastruktury i wyposażenia ośrodka (modernizacja infrastruktury pola campingowego, remont oraz oświetlenie pomostu stałego, doświetlenie budynków Ośrodka),
- Wprowadzenie możliwości płatności kartą kredytową jako dodatkowe udogodnienie dla klientów Ośrodka,
- Zakup żagli i kamizelek z logo Powiatu w ramach doposażenia Ośrodka i jako dodatkowy element promocji powiatu,
- Organizacja lub współorganizacja cyklicznych wydarzeń i organizacja nowych przedsięwzięć o charakterze sportowym, kulturalnym, społecznym na terenie ośrodka (**łącznie 18 wydarzeń**).

2. Promocja oferty turystycznej powiatu we współpracy z samorządami i partnerami społeczno-gospodarczymi

- Promocja turystyczna powiatu wrocławskiego podczas **2** imprez/wydarzeń promocyjnych, w tym 1 zagranicznej (utrzymanie cykliczności działań),
- Współorganizacja kolejnej edycji **konkursu „Co wiecie – o wrocławskim powiecie”** dla uczniów VII klas szkół podstawowych,
- Udział w **3 projektach wydawniczych** (opracowania własne i zewnętrzne) promujących potencjał turystyczny powiatu wrocławskiego,
- **Ponad 21 tys. zł** przyznanych dotacji dla organizacji pozarządowych na projekty promujące potencjał turystyczny powiatu wrocławskiego.

Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju konkurencyjnego rolnictwa:

- **Współpraca z instytucjami okołymi rolnymi we wspieraniu konkurencyjności rolnictwa i promocja produktów lokalnych:**
- Organizacja kolejnej edycji *Konkursu na najładniejszy wieniec dożynkowy w powiecie wrocławskim*,
- Organizacja drugiej edycji *Konkursu kulinarnego Powiatu Wrocławskiego* oraz *Spotkania noworocznego* z udziałem Kół Gospodyń Wiejskich i stowarzyszeń działających na rzecz wsi, promującego książkę i kalendarz „Kulinaryny Powiat Wrocławski”
- Promocja produktów lokalnych z powiatu podczas **5 wydarzeń** organizowanych przez Powiat.

3.3 Obszar strategiczny KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA DROGOWA

❖ Zakres badanego obszaru, podmioty odpowiedzialne

W obszarze KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA DROGOWA założono cel strategiczny pn. **„Rozwój układu komunikacji drogowej i transportu”**. W ramach celów strategicznych przewidziano takie działania jak: poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa dróg powiatowych, powiązanie powiatowego systemu komunikacji drogowej i transportu z systemem Wrocławia i Aglomeracji Wrocławskiej. Podmiotem odpowiedzialnym za działania w tym obszarze jest Wydział Dróg i Transportu Starostwa Powiatowego we Wrocławiu i Pełnomocnik Zarządu Powiatu Wrocławskiego ds. współpracy w zakresie transportu i komunikacji zbiorowej.

❖ Wnioski z oceny działań strategicznych

Dynamiczny wzrost liczby ludności w powiecie wrocławskim na przestrzeni ostatnich lat w praktyce oznacza także wzrost liczby użytkowników dróg powiatowych (na koniec 2019 r. w powiecie zarejestrowanych było ponad **165 tys. samochodów**, co oznacza wzrost o blisko 11 tys. w stosunku do roku 2018). Ponadto wraz z realizacją nowych inwestycji gospodarczych zwiększa się również natężenie ruchu pojazdów ciężkich na drogach, co jest niejednokrotnie przyczyną ich degradacji. Taka sytuacja z pewnością generuje większe potrzeby w zakresie poprawy i rozwoju infrastruktury drogowej i zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników dróg.

Z uwagi na zastosowane kryterium optymalizacji kosztów (efektywności) i użyteczności najwyższą wartość ewaluacyjną należy w tym miejscu przypisać dwóm działaniom: programowi „Bezpieczna droga”, realizowanemu we współpracy z gminami oraz zadaniu współfinansowanemu z Funduszu Dróg Samorządowych (przebudowa drogi powiatowej nr 1928D w miejscowości Wojnowice, gmina Czernica). W obszarze komunikacji wartym odnotowania w 2019 r. jest powołanie Pełnomocnika Zarządu Powiatu Wrocławskiego ds. współpracy w zakresie transportu i komunikacji zbiorowej.

Z punktu widzenia kryteriów ewaluacyjnych najważniejszymi działaniami realizowanymi w obszarze KOMUNIKACJA I INFRASTRUKTURA DROGOWA w roku 2019 były:

Poprawa stanu technicznego i bezpieczeństwa dróg powiatowych:

- Ponad **30 km** wyremontowanych i zmodernizowanych dróg powiatowych oraz **52** zrealizowane przedsięwzięcia dotyczące poprawy stanu i funkcjonalności dróg powiatowych (wzrost w porównaniu do roku 2018),
- Realizacja programu **„Bezpieczna droga”** we współpracy z gminami – na łączną kwotę ponad **2,9 mln zł** w 2019 r.,
 - Pozyskanie ponad **1,5 mln zł** ze środków z Funduszu Dróg Samorządowych na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1928D w miejscowości Wojnowice, gmina Czernica”.

Współpraca w zakresie planowania i realizacji zrównoważonego publicznego transportu zbiorowego, w tym wspieranie rozbudowy aglomeracyjnej:

- Powołanie w dniu 23 października 2019 r. Pełnomocnika Zarządu Powiatu Wrocławskiego ds. współpracy w zakresie transportu i komunikacji zbiorowej. W roku 2019 Pełnomocnik uczestniczył w spotkaniach z samorządowcami szczebla lokalnego oraz regionalnego, poświęconych m.in. rozbudowie kolei aglomeracyjnej, w trakcie których wypracowano wstępne założenia dot. współpracy w tym obszarze.

3.4 Obszar strategiczny SPOŁECZEŃSTWO

❖ Zakres badanego obszaru, podmioty odpowiedzialne

W obszarze SPOŁECZEŃSTWO założono cel strategiczny pn. „**Kształtowanie zrównoważonego rozwoju społecznego i integracji lokalnej**”. W ramach celów operacyjnych przewidziano takie działania jak: wysoka jakość kształcenia i dostosowanie działań edukacyjnych do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych, integracja społeczna i budowa tożsamości lokalnej, ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej, wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej, wspieranie i promocja działań w zakresie kultury i sportu, sprzyjanie konkurencyjności rynku pracy oraz wzmacnianie bezpieczeństwa na obszarze Powiatu Wrocławskiego.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań w tym obszarze były: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich (wraz z jednostkami obsługiwanymi), Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich, Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzogniewie, komórki Starostwa Powiatowego we Wrocławiu: Wydział Edukacji, Kultury i Sportu (wraz z jednostkami nadzorowanymi), Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju, Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego, Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, Wydział Organizacyjno-Prawny, Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego.

❖ Wnioski z oceny działań strategicznych

W roku 2019 w dalszym ciągu utrzymała się tendencja wzrostowa w zakresie liczby ludności w powiecie wrocławskim. Tylko w ciągu pół roku (koniec 2018 - połowa 2019) nastąpił wzrost liczby ludności o blisko 5 tys. mieszkańców (wg stanu na czerwiec 2019 r. liczba ludności w powiecie wyniosła 148 663). Napływ nowych mieszkańców do powiatu zawsze oznacza dodatkowe zadania dla władz lokalnych, m.in. w zakresie edukacji, kultury, sportu. Zwiększa się zapotrzebowanie na projekty integrujące mieszkańców i wzmacniające tożsamość lokalną, przybywa także klientów pomocy społecznej. Zadania strategiczne ujęte w obszarze strategicznym SPOŁECZEŃSTWO stanowią w dużej mierze odpowiedź na te wyzwania.

W badanym okresie należy przede wszystkim w dalszym ciągu podkreślić dużą liczbę i różnicowanie działań adresowanych do określonych grup społecznych (uczniowie, osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy, rodziny zastępcze, organizacje społeczne). Dla wielu z tych projektów udało się pozyskać dofinansowanie zewnętrzne, co w znacznym stopniu pozwoliło na optymalizację kosztów. Ważnym elementem większości realizowanych projektów jest także ich cykliczny i partnerski charakter.

Rok 2019 to okres wzmożonych prac w zakresie rozwoju i poprawy infrastruktury szkolnej, a także poprawy jakości edukacji w powiecie wrocławskim. Największe efekty w tym obszarze przynosi realizacja aż 7 projektów z udziałem środków unijnych.

W badanym okresie nastąpił także wzrost liczby inicjatyw służących integracji społecznej i budowie tożsamości lokalnej mieszkańców powiatu wrocławskiego.

Rok 2019 to również początek funkcjonowania nowej jednostki organizacyjnej - Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kątach Wrocławskich oraz Powiatowego Klubu Seniora (w strukturze PCPR), które wprowadzają nowe podejście do tematyki wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych w powiecie wrocławskim, które zaowocowało pojawieniem się wielu nowych, cieszących się dużym zainteresowaniem form wsparcia społecznego. Warte podkreślenia są również

projekty i programy adresowane do klientów pomocy społecznej, na które Powiat pozyskał dofinansowanie zarówno ze środków krajowych jak i unijnych, wśród których znalazł się m.in. projekt „Mieszkanie Chronione”, przeznaczone dla pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

W badanym okresie warta docenienia jest także realizacja kolejnych edycji „Białych niedziel” w powiecie wrocławskim, realizowanych w ramach promocji zdrowego stylu życia i działań profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia, a także realizacja działań w obszarze bezpieczeństwa (m.in. projekty edukacyjne związane z tzw. cyberbezpieczeństwem) wspólnie z partnerami instytucjonalnymi i społecznymi.

Z uwagi na przyjęte kryteria ewaluacyjne do najważniejszych działań zrealizowanych przez Powiat Wrocławski w obszarze SPOŁECZEŃSTWO w roku 2019 należy zaliczyć:

Wysoka jakość kształcenia i dostosowanie działań edukacyjnych do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych:

- Realizacja **7** projektów w zakresie modernizacji i rozwoju infrastruktury oświatowej oraz poprawy jakości edukacji, o łącznej wartości ponad **6 mln zł**, dofinansowanych ze środków UE na łączną kwotę **5,6 mln zł** (projekty realizowane w **3** placówkach powiatu: Powiatowym Zespole Szkół Nr 1 w Krzyżowicach, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kątach Wrocławskich, Zespole Szkół Specjalnych w Wierzbicach).
Realizacja ww. projektów przyczyniła się bezpośrednio nie tylko do polepszenia warunków nauczania w powiecie (inwestycje w infrastrukturę szkolną i przyszkolną, zakup wyposażenia), ale także do wzbogacenia rozwoju zawodowego kadry (staże zagraniczne), rozwoju oferty edukacyjnej (wzrost liczby zajęć dodatkowych dla uczniów), zwiększenia szans młodzieży na rynku pracy (staże, praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach), zwiększenia kwalifikacji zawodowych kadry nauczycielskiej (kursy doszkalające).
- Podpisanie przez Powiat **listów intencyjnych dotyczących współpracy dwóch firm z Powiatowym Zespołem Szkół Nr 1 w Krzyżowicach** w ramach współpracy na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego.

Integracja społeczna i budowa tożsamości lokalnej oraz budowa i rozwijanie marki promocyjnej Powiatu Wrocławskiego:

- Realizacja lub wsparcie **55** wydarzeń/inicjatyw służących integracji społecznej i/lub budowie tożsamości lokalnej i/lub rozwijaniu marki promocyjnej Powiatu, w tym:
 - organizacja wydarzeń cyklicznych (m.in. trzeciej edycji Forum Kobiet, kolejnych edycji konkursów: dożynkowego i kulinarnego),
 - udzielenie dotacji dla **30** zadań publicznych organizacjom pozarządowym w zakresie kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz kultury fizycznej, a także dla **10** zadań publicznych w ramach podniesienia poziomu świadomości prawnej i obywatelskiej oraz aktywności społecznej mieszkańców powiatu wrocławskiego,
- współorganizowanie kolejnej edycji konkursu w ramach edukacji regionalnej „Co wiecie – o wrocławskim powiecie” dla uczniów starszych klas szkół podstawowych w powiecie wrocławskim.

Ograniczanie obszarów wykluczenia społecznego i likwidacja barier izolacji społecznej:

- Działalność Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kątach Wrocławskich oraz Powiatowego Klubu Seniora w Kątach Wrocławskich (w strukturze PCPR) i pojawienie się nowych form wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych w powiecie.
- Zapewnienie **30 miejsc w Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych** w Małkowicach,
- Otwarcie z dniem 31 grudnia 2019 r. w Dobroszowie Oleśnickim Filii Warsztatu Terapii Zajęciowej w Małkowicach, co zapewniło łącznie **40 miejsc dla osób niepełnosprawnych** w Warsztacie Terapii Zajęciowej (w Małkowicach i w Dobroszowie Oleśnickim),
- Realizacja projektu „**Mieszkanie Chronione**”, które pozwoliło na stworzenie warunków mieszkaniowych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.
- Realizacja **5 projektów** w obszarze wsparcia i aktywizacji adresatów rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz pomocy społecznej (osoby z niepełnosprawnościami, rodziny zastępcze i dzieci w nich przebywające, wychowankowie pieczy zastępczej, przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, w tym gminne ośrodki pomocy społecznej) oraz rozwoju i poprawy infrastruktury instytucjonalnej pieczy zastępczej (projekty dofinansowane ze środków UE w kwocie ponad **5 mln zł**),
- Pozyskanie dotacji krajowych: w ramach realizacji zadania publicznego w ramach Programu Wieloletniego „**Senior+**” (**39 200 zł**) na lata 2015-2020, w ramach **Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie** (**10 450 zł**) oraz w ramach **Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej** (**140 923 zł**),
- Ponad **1000 osób** (znaczny wzrost w stosunku do roku 2018), które skorzystały ze wsparcia (finansowego lub pozafinansowego) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu.
- **26** nowo powstałych rodzin zastępczych,
- Organizacja **40 imprez okolicznościowych** dla podopiecznych PCPR, PCUS i PŚDS (w tym: rodziny zastępcze, osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy) – wzrost o 31 wydarzeń w stosunku do roku 2018.

Wspieranie i promocja działań w zakresie kultury i sportu:

- Udzielenie dotacji dla **14** inicjatyw mających na celu upowszechnianie i ochronę dóbr kultury oraz tradycji regionalnych i patriotycznych, promujących walory powiatu, a także w zakresie aktywności społecznej mieszkańców powiatu wrocławskiego,
- Objęcie patronatem Starosty Powiatu Wrocławskiego **12** imprez z zakresu kultury,
- Udzielenie dotacji dla **18** inicjatyw w zakresie sportu,
- Objęcie patronatem Starosty Powiatu Wrocławskiego **3** imprez z zakresu sportu.

Sprzysiężanie konkurencyjności rynku pracy

- wydatkowanie przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu na poziomie blisko 100% środków z przyznanych funduszy na realizację programów rynku pracy (środki krajowe i unijne przeznaczone na aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspieranie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy).

Wzmacnianie bezpieczeństwa na obszarze powiatu wrocławskiego i ochrona zdrowia:

- **99 861,41 zł** przeznaczonych na doposażenie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo powiatu,

- wsparcie lub realizacja **46** działań z zakresu edukacji i informacji w obszarze bezpieczeństwa i promocji zdrowia, w tym kontynuacja cyklu „*Białych niedziel w powiecie*”, realizacja lub wsparcie projektów edukacyjnych dla młodzieży i seniorów, w tym projektów związanych z aktualnymi zagrożeniami w Internecie w ramach promowania zasad tzw. cyberbezpieczeństwa.

3.5 Obszar strategiczny ADMINISTRACJA I ZARZĄDZANIE

❖ Zakres badanego obszaru, podmioty odpowiedzialne

W obszarze ADMINISTRACJA I ZARZĄDZANIE założono następujący cel strategiczny **„Rozwój nowoczesnej i przyjaznej administracji oraz sprawnego zarządzania w Powiecie Wrocławskim”**. W ramach celów operacyjnych przewidziano takie działania jak: rozwój zintegrowanego systemu informatycznego do obsługi klientów, podniesienie poziomu funkcjonowania jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań w tym zakresie były: Powiatowy Zakład Katastralny we Wrocławiu, Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzyszkowicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, Powiatowe Centrum Usług Społecznych w Kątach Wrocławskich, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kątach Wrocławskich, komórki Starostwa Powiatowego we Wrocławiu: Wydział Edukacji Kultury i Sportu (również w zakresie jednostek nadzorowanych), Zespół ds. Informatyki i Ochrony Informacji Niejawnych, Wydział Promocji i Wsparcia Społecznego, Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju, Wydział Organizacyjno-Prawny, Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego, Biuro Powiatowego Rzecznika Konsumentów.

❖ Wnioski z oceny działań strategicznych

Ocena jakości funkcjonowania administracji i zarządzania w Powiecie w roku 2019 w dalszym stopniu opierała się na dwóch kluczowych narzędziach: corocznym monitoringu realizacji Strategii oraz cyklicznym, corocznym badaniu satysfakcji klientów. Ocena satysfakcji klientów w badanym okresie w dalszym ciągu wskazuje na wysoki stopień zadowolenia klientów z obsługi urzędu.

Rok 2019 przyniósł także dalsze znaczące wzmocnienie współpracy Powiatu Wrocławskiego z organizacjami pozarządowymi, w takich obszarach jak m.in. kultura, sport, edukacja prawna.

Do najwyższej ocenionych działań w obszarze ADMINISTRACJA I ZARZĄDZANIE w roku 2019 należy zaliczyć:

Podniesienie poziomu funkcjonowania jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego:

- **92 %** klientów zadowolonych z funkcjonowania Starostwa Powiatowego we Wrocławiu (wyniki badania satysfakcji klientów urzędu w roku 2019 – wzrost w stosunku do roku 2018),
- **4,2 mln zł** pozyskanych z UE w 2019 r. na projekty służące rozwojowi powiatu wrocławskiego,
- **Wzrost liczby uczestników szkoleń dla kadr** jednostek organizacyjnych Powiatu Wrocławskiego, co należy wiązać m.in. z organizacją szkoleń w ramach projektów unijnych (zwłaszcza w obszarze edukacji).

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego:

- Wzrost liczby przedsięwzięć realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi (**76** przedsięwzięć w 2019 r.),
- **Wzrost liczby** przedsięwzięć zrealizowanych w ramach rozwoju edukacji prawnej w powiecie (**16** przedsięwzięć w 2019 r.).

4 Wnioski i rekomendacje

Dzięki strategicznemu planowaniu Powiat Wrocławski może formułować stojące przed nim wyzwania, wyodrębniać cele i artykułować wizję jaką chce osiągnąć w przyszłości. Monitoring i ewaluacja pozwalają natomiast weryfikować adekwatność działań prowadzonych przez Powiat, w stosunku do założonych celów w określonym horyzoncie czasowym.

Niniejsze sprawozdanie jest zatem próbą oceny działań zrealizowanych przez Powiat w roku 2019, na podstawie wybranych wskaźników. Dla uzyskania efektów porównawczych w zakresie wartości wskaźników zestawiono dane z 4 ostatnich lat (2016-2019), co pozwoliło zidentyfikować wybrany trend efektywności danego działania (zwykły, spadkowy, bez zmian).

Należy jednak podkreślić, że opieranie oceny działań tylko na obserwacji wskaźników jest ryzykowne. W obliczu zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych (np. zmiany demograficzno-gospodarcze, legislacyjne, itp.), kształtowanie danego wskaźnika nie zawsze zależne jest od konkretnej polityki działania samorządu. Dlatego bazując na wartościach danego wskaźnika należy przeprowadzić pogłębioną analizę związków przyczynowo-skutkowych w zachodzących procesach, a następnie w miarę możliwości zastosować konkretne działania (korygujące lub doskonalące).

Ocenę realizacji *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego do 2020 roku* należy sprowadzić do dwóch aspektów:

- 1) **Oceny samego dokumentu strategicznego i przyjętej metodologii** m.in.: w zakresie dostosowania obranych wskaźników do aktualnego zakresu zadań i kompetencji Powiatu (wyniki oceny stwarzają podstawy do sformułowania zaleceń metodologicznych do przyszłej wersji Strategii obowiązującej po 2020 r.);
- 2) **Oceny działań strategicznych, zgodnie z przyjętymi metodami ewaluacji.**

Ogólna ocena działań strategicznych w 2019 r. została przedstawiona w pkt 3 niniejszego raportu. Statystycznym uzupełnieniem tej oceny są tabele znajdujące się w załączniku do niniejszego sprawozdania (pkt 5). Analiza powyższych opracowań pozwala na wysunięcie następujących wniosków i rekomendacji:

➤ W zakresie oceny dokumentu strategicznego i przyjętej metodyki ewaluacji:

1) Kryteria oceny:

W obowiązującym dokumencie *Strategii*, tak jak to podkreślono już w *Raporcie ewaluacyjnym realizacji Strategii w latach 2012-2018* opracowanym w 2018 r. oraz w sprawozdaniu z realizacji Strategii za 2018r., brakuje czytelnych kryteriów i skali oceny (np. punktacja od 0-5, wyznaczenie progów min. i max., itp.). Dla potrzeb niniejszej ewaluacji posłużono się kryteriami stosowanymi w praktyce europejskiej, tj.: kryterium efektywności (stosunek nakładów do efektów), skuteczności (stopień realizacji celu), trwałości (długookresowość i cykliczność działań), użyteczności (główni beneficjenci) i trafności (odwołanie do zadań powiatu, ustawy, przepisów, itp.).

- ✓ Rekomendacja: uwzględnienie kryteriów i skali oceny w przyszłym dokumencie Strategii

2) Opis wskaźników:

W obecnym dokumencie Strategii występuje kilka wskaźników, które mają charakter opisowy, (wyrażanych przy pomocy takich określeń jak: rodzaj/charakter inicjatywy, wykaz inicjatyw...). Ze względu na potrzebę porównania wartości wskaźników w dłuższym horyzoncie czasowych, zasadnym byłoby unikanie tego rodzaju określeń w przyszłym dokumencie Strategii.

- ✓ Rekomendacja: przegląd wskaźników – potrzeba precyzyjnego (ilościowego lub jakościowego) formułowania wskaźników

Ponadto zaobserwowano, że niektóre zapisy wskaźników uniemożliwiają prezentację kompleksowej działalności Powiatu w danym obszarze poprzez wskazanie tylko 1 podmiotu odpowiedzialnego za działanie (np. działanie 4.3.1 – nazwa wskaźnika - liczba osób korzystających ze wsparcia PCPR: finansowego, pozafinansowego). Przy formułowaniu nazw wskaźników w przyszłej perspektywie czasowej Strategii należałoby zatem nie wskazywać wprost podmiotu odpowiedzialnego w nazwie wskaźnika, zakładając prawdopodobieństwo pojawienia się nowych jednostek organizacyjnych (tak jak w przypadku Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w 2018 r.) lub możliwego transferu zadań pomiędzy jednostkami.

- ✓ Rekomendacja: przegląd wskaźników – niewskazywanie podmiotu odpowiedzialnego za dane zadanie w nazwie wskaźnika

3) Adekwatność wybranych wskaźników do zadań i kompetencji Powiatu (kryterium trafności):

W okresie obowiązywania Strategii nieznacznej modyfikacji uległ katalog zadań Powiatu (np. utrata kompetencji w zakresie wydawania pozwoleń wodno-prawnych), co sprawiło, że dany wskaźnik przestał być mierzalny i tym samym niemożliwa jest ewaluacja przypisanego mu działania.

- ✓ Rekomendacja: przegląd wszystkich działań i wskaźników pod kątem kryterium trafności

➤ W zakresie oceny działań strategicznych, zgodnie z przyjętymi metodami ewaluacji:

Z punktu widzenia przyjętych w niniejszym sprawozdaniu kryteriów oceny, najwyższą wartość ewaluacyjną należy przypisać następującym działaniom:

1) Pozyskanie dalszych środków finansowych z UE na rozwój Powiatu Wrocławskiego (kryterium efektywności)

W roku 2019 przyznano dofinansowanie unijne dla kolejnych 6 projektów realizowanych przez Powiat Wrocławski na łączną kwotę ponad **4,2 mln zł** (na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie) oraz blisko **2 mln** z pozostałych, zewnętrznych źródeł finansowania. Zadania, które otrzymały dofinansowanie, były lub będą realizowane w 2 obszarach strategicznych: społeczeństwo i infrastruktura.

2) Utrzymanie cyklicznego charakteru projektów przy jednoczesnym wzroście liczby ich beneficjentów (kryterium trwałości)

W roku 2019 realizowano wiele cyklicznych projektów (m.in. warsztaty i konkursy ekologiczne, imprezy integracyjne dla osób niepełnosprawnych, rodzin zastępczych, konkurs kulinarny, konkurs dożynkowy, Forum Kobiet, Białe Niedziele). Wzrost liczby bezpośrednich beneficjentów ww. projektów świadczy bez wątpienia o ich atrakcyjności i społecznym uznaniu, a także wskazuje na potrzebę ich kontynuacji w dalszej przyszłości.

3) Angażowanie do wspólnych projektów nowych partnerów (kryterium użyteczności)

W roku 2019 można było zaobserwować w dalszym ciągu zwiększoną aktywność przedstawicieli trzeciego sektora we współpracy z Powiatem Wrocławskim, co wyrażało się m.in. wzrostem liczby zadań realizowanych w ramach otwartych konkursach ofert, zwiększoną liczbą wniosków o patronaty (zwłaszcza w obszarze bezpieczeństwa, aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia). Jest to dowód

na to, że mieszkańcy Powiatu coraz chętniej uczestniczą w życiu samorządu, a także coraz bardziej utożsamiają się z Powiatem Wrocławskim.

4) **Instytucjonalizacja działań społecznych Powiatu (kryterium użyteczności i efektywności)**

Rok 2019 to początek funkcjonowania nowej jednostki organizacyjnej - Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kątach Wrocławskich. Powstał również Powiatowy Klub Seniora w Kątach Wrocławskich, będący w strukturze PCPR. Te placówki wsparcia dziennego wprowadzają innowacyjne podejście do tematyki wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych w powiecie wrocławskim. Instytucjonalizacja usług społecznych adresowanych zwłaszcza do osób starszych jest odpowiedzialnością władz Powiatu Wrocławskiego na wyzwania demograficzne i potrzeby społeczne mieszkańców, wiążące się m.in. z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa.

.....

Powyższe wnioski pozwalają pozytywnie ocenić realizację *Strategii Rozwoju Powiatu Wrocławskiego do 2020 roku* w założonym horyzoncie czasowym. Wszelkie uwagi dotyczące przyjętej metodologii, a także zakres merytoryczny samej *Strategii* będzie podlegał dodatkowej rewizji przy okazji prac nad raportem podsumowującym cały okres jej obowiązywania, który, zgodnie z harmonogramem przyjętym w ww. dokumencie, powinien zostać opracowany w ostatnim roku obowiązywania *Strategii*, czyli w 2020 r.

Do czasu opracowania/aktualizacji nowej wersji *Strategii*, należy w dalszym ciągu prowadzić monitoring działań Powiatu w horyzoncie rocznym (przygotowanie ostatniego sprawozdania z realizacji *Strategii* w 2020 r.), porównując dane z latami wcześniejszymi w celu ustalenia pojawiających się trendów. W przypadku negatywnych trendów, po przeanalizowaniu przyczyn, pod rozwagę należy poddać ewentualną realizację działań doskonalących lub naprawczych. Z kolei wystąpienie korzystnych trendów może być czynnikiem ułatwiającym władzom Powiatu Wrocławskiego podjęcie decyzji o celowości kontynuacji wybranych działań w przyszłości.